

ügy hogy a hüvelyeket gyakran nem lehet teljesen kihasználni. A vaniliának ezen kívül az a hátránya is van, hogy az, mint szakértők bizonyítják, gyakran elromlik és használhatatlanná válik. Mily könnyen megesíkszik ez, kitűnik abból, hogy például a múlt, 1877-ik évi termés első szállítmányának nagyobb része megpenészedve ért Európába.

A vanillin használatánál, legyen az vaniliából vagy más úton-módon előállítva, mindezen hátrányok el vannak kerülve.

El vannak kerülve továbbá azon tisztátalanságok, melyek a vaniliánál a növényhüvelyekből erednek; egyenlő arómát állíthatunk elő állandóan, s a mennyiben a vanillin meleg vízben vagy alkoholban oldódik, ez arómát minden kívánható fokban és elosztásban alkalmazhatjuk. A vanillin azonfelül tetszés szerint eltartható, a nélkül hogy megváltoznék. Legfőbb előnye azonban a vanillinnek az, hogy olcsó.

A legfinomabb vaniliában átlag 1.7—2 százalék, azaz minden kilogrammban 17—20 gramm vanillin van, melyet a mai alacsony ár mellett is egynegyeddel, egyharmaddal drágábban kell megfizetnünk, mint 20 gramm tiszta vanillint, mely az imént mondottak szerint legalább is egy kilogr. vaniliának felel meg.

Olyan fogyasztók számára, kik nem használnak tiszta vanillint (minthogy kis mennyiségben bajosan lehet pontosan mérni,) 2 százalék tartalommal alkoholdatban vagy cukorral keverve állítattik elő, a mikor is egy kilogramm ilyen vanillin egyenlő egy kilogramm legfinomabb vaniliával. Házi használatra, kényelem szempontjából, a cukros vanília jön kereskedésbe, olyan csomagocskákban, melyek egy-egy legfinomabb vanilla-hüvelynek vagy rudacs-kának felelnek meg. (Neueste Erfind. u. Erfahr. 1877. évf.) L I.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XI. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS.

1878 április 17-ikén.

Elnök: TAKÁCS JÁNOS.

Titkár jelenti, hogy a társulathoz címmezve egy csigákat tartalmazó küldemény érkezett minden levél nélkül, minél fogva sem a küldő, sem a küldemény célja nem ismeretes. A választmány a küldeménnyel nem rendelkezik, míg valami irányadó iratot vagy tudósítást nem kap.

A társulat által kibírdetett nyílt pályázatok határideje ápr. 30-ikán lejár; a titkár kéri a választmányt, hogy a beérkezendő tervezetek meghíralására bizottságot, és pedig: egy természetanit és egy ásványföldtanit nevezzen ki. A beérkezendő pályamunkák az illető állandó bizottságoknak fognak kiadatni véleményadás végett.

Than Károly, mint a vegytani bizottság elnöke, jelentést tesz Plósz és Csanády munkájának benyújtott tervezetéről s azt a választmánynak jóváhagyásra ajánlja. A szerzők ama kérésére néve, hogy munkájokba a szigorúan tudományos adatok mellé

a borkezelés módszereit népszerű modorban tartva, bevehessék, — azt hiszi, hogy ez a munkának előnyére fog válni, a mennyiben bizonyos gyakorlati követeléseknek is elég fog tenni, ami a munka kelendőségét és elterjedését is nagy mértékben fokozandja. A választmány teljesen osztozik a jelentésttevő nézeteiben.

Heller Ágost könyvtárnok előterjeszti a választmánynak, hogy a könyvtárból a jelenlegi kezelés mellett könyvek s a folyóiratok egyes számai eltűnnek. Kéri a választmányt, hogy a könyvek kiadását meghatározott órára szorítsa, vagy egy új szolgálata alkalmazása által az ellenőrzést biztosítsa. A választmány a könyvtár használatát korlátozni vagy nehezíteni nem tartja előnyösnek a tagokra nézve; különben a dolog érdemleget tárgyalására b. Eötvös L., Wartha V., Bene R. és Heller Á. urakat, mint bizottságot kéri fel.

A múlt választmányi ülés óta következő műveket ajándékoztak a társulat könyvtárának: Dr. V. Borbás: Drei Arabisarten mit überhängenden Früchten in der Flora des ung. Krongebietes. (Linnea 1877), szerző ajándéka; Publii Ovidii Nasonis opera, három kis kötetben, Amsterdam 1624. Petrovay Ádám ajándéka; Gallik Géza: Az ivóvizekről általában és a s.-a.-új helyi ivóvizekről különösen, egészségi szempontból; szerző ajándéka; Szántai Aladár: Az őskori bronzgyártás hazánk területén; szerző ajándéka; gr. Szapáry János: Magyarország meddő gazdagságának hogy lehetne hasznát venni; Gondai Béla ajándéka. Köszönettel vétetnek.

Titkár elszomorodással jelenti, hogy a múlt választmányi ülés óta négyen hunytak el tagtársaink közül: Horváth Miklós, polg. isk. tanár Budapesten, Merl Ferencz, tanár Zomborban, Ditrői Puskás József, országgyűl. tisztvis. Budapesten, Dr. Scherz Simon, honv. ezredorvos N.-Kanizsán. Szomorú tudomásul szolgál.

Kiléptek s nagyrészt mint négy éves adósok kitöröltettek 31-en. Tudomásul van.

Az új tagokul ajánlottak nevei felolvastattak és mindannyian, számra 65-en, megválasztattak; velők a tagok létszáma a veszteségeket leszámítva 4929-re emelkedett.

XII. V Á L A S Z T M Á N Y I Ü L É S.

1878, május 15-ikén.

Elnök: THAN KÁROLY.

Titkár előterjeszti a szakbizottságok jelentéseit az 1878-iki nyílt pályázatról.

Az 1878-ik évben az országos segélyből physikai és meteorologiai munkákra volt nyílt pályázat hirdetve, azonfelül Semsey Andor úr adományából egy hazánkbeli bányaterület geologiai megvizsgálására tűzetett ki pályadíj. A pályázatok annak idején kellő módon kihirdetettek s a beérkezett ajánlatok az illető szakbizottságoknak adatok ki véleményadásra.

A *physikai és meteorologiai nyílt pályázatra* a kijelölt határidőig, ápr. 30-ikáig, négy ajánlat nyújtatot be:

I. Ajánlkozás „*a földrengés tüneményének és az erre vonatkozó elméleteknek megírására, különös tekintettel a Magyarországon megfigyelt és feljegyzett földrengésekre.*“

II. Ajánlkozás „*Magyarország időjárásának*“ megírására.

III. Ajánlkozás „*a csillagászati és magnetikai helymeghatározások kézikönyvének*“ megírására.

IV. Ajánlkozás a *Varley-Thomson-féle elemek használhatóságának s különösen a telegraphia és az elektrikus világításra való alkalmazhatóságának tanulmányozására.*

Az I. számú ajánlat tevője, tervezetben igen széles alapon akarja megírni munkáját, felölelvén a földrengés tüneményének nemcsak leírását, hanem a rá vonatkozó elméletek és régibb nézetek kritikai tárgyalását és a földrengések statisztikáját is, azonfelül a földrengéseket Magyarországon az ország természeti viszonyaival kapcsolatban, valamint a földrengések statisztikáját hazánkban.

A bizottság abban a véleményben van, hogy e terv szerint megírandó munka minden esetre igen hasznos könyv volna a magyar közönség kezében, de a tárgyat

magát nem tartja egészen a jelen évi pályázat határain belül esőnek; hanem ha az ajánlattevő tervezete első részének mellőzésével a magyarországi földrengések statisztikájának összeállítására szorítkozva, a majdani geologiai nyílt pályázatnál újabbban versenyez, a társulat bizonyára fog alkalmat nyújtani, hogy ez a hasznos geologiai statisztika elkészülhessen és megjelenhessen.

A II. számú ajánlat, Magyarország időjárásának megírása, egészben véve nagyjelentőségű volna hazánkra, de a bizottság azt hiszi, hogy azokból az adatokból, melyek hazánk időjárására nézve eddig megvannak és a melyeknek megbízhatósága kérdést nem szenved, Magyarország időjárását megírni még nem lehet. A régibb adatok csekély számuk mellett abban a hibában is szenvednek, hogy nem megbízhatók, újabbakat pedig Budapestről is csak néhány éve bírnak, míg a vidéken, az ország különböző részein, a megfigyelések és feljegyzések épen gyermekkorukban vannak. A bizottság azonban hézagpótlónak és hasznosnak tartaná, ha az ajánlattevő, Dr. Hoitsy Pál úr, egy elég terjedelmes s a nagy közönség által is használható általános meteorologia irására vállalkoznék (tekintettel, a mennyiben lehetséges, Magyarországra). E végből a bizottság mintegy 600 frtnak (20 nyomtatott ív 30 harmincz forintjával) megajánlását hozza javaslatba, mely összeg azonban csak akkor lenne kiadandó, ha a benyújtott kész munka a szakbizottság által kiadásra érdemesnek találatnák.

A III. számú ajánlat a csillagászati és magnetikai helymeghatározások kézikönyvének megírására nyújt kilátást, mely úgy tudományos mint gyakorlati szempontból megbecsülhetetlen azoknak, kik a physikai állandók meghatározásával vagy az exact

megfigyelések theoretikus oldalával foglalkoznak; oly könyvre, melynek tárgya a külföld irodalmában is alig van kellőleg, a gyakorlat szempontjából, feldolgozva. A bizottság tekintve ez ajánlat fontosságát, az ajánlkozót: Dr. Schenzl Guido és Dr. Gruber Lajos urakat a munka megírásával megbízni és nekik a kért 600 forintot fentartani ajánlja. A bizottság meg van győződve, hogy a társulat a szükséges rajzmelkéletek költségeit szívesen viselendi.

A IV. számú ajánlat, a Varley-Thomson-féle elemek gyakorlati alkalmazásának tanulmányozása, tudományos tekintetben igen érdekes, minél fogva a bizottság az ajánlattevő tudományos buvárlatait anyagilag segélyezendőnek véli; felmerült azonban a bizottságban, hogy míg egy részről az ajánlkozásban említett vizsgálódás igen szűk körű, másrészt hazánkban a gravitációra nézve még egyetlen adatunk sincs, úgy hogy az oktatásnál is mindig külföldön tett mérésekre kell hivatkozni; ez oknál fogva az ajánlattevő, Dr. br. E ö t v ö s L ó r á n d egyetemi tanár úr, felkérendő volna, fordítsa figyelmét inkább, egyelőre csak Budapesten és azután az Alföldön és a szepesi Kárpátokban, a nehézségi gyorsulás megállapítására. E tanulmányokra és a szükséges készülékek beszerzésére 800 forintot ajánl a bizottság.

A bizottság ezek szerint egyenes megbízásra csak a III. számú ajánlat tevőt, Dr. S c h e n z l G u i d o és Dr. G r u b e r L a j o s urakat ajánlja, kiknek jutalomdíja 600 forint volna. Azonfelül 600 frtot fentartani kíván egy meteorológiai kézikönyv díjazása, 800 frtot pedig oly fizikai vizsgálatok előkészítésére és foganatosítására, melyek a nehézségi gyorsulás meghatározását illetnék.

A választmány a bizottság ajánlatait helyben hagyja; s a mennyiben br. E ö t v ö s L ó r á n d a bizottság ajánlatát elfogadja s a nehézségi gyorsulás tanulmányozására vállalkozik, az ajánlatba hozott 800 frtnyi díj odaitélése mellett e munkálatokkal őt megbizza.

A Semsey Andor 1200 frtnyi adományából kitűzött következő pályakérdésre: „Vizsgáltassék meg tüzetesebben hazánk egy fontosabb, eddig kevésbé, vagy nem tanulmányozott bányaterülete geológiai és petrográfiái tekintetben, különös tekintettel a bányászati viszonyokra” — öt pályamű érkezett be.

I. Ajánlkozó a nélkül, hogy művének tervezetét előterjesztené, vagy a tanulmányozandó bányaterületet megnevezné, „igérkeszik, „egy általa ismert, de még senkinek el nem árult barna-szén-telep és egy turfa-telep” kijelölésére.

II. A mrakonyai (Orsova mellett) bá-

nyát ajánlja a társulat figyelmébe, de munka megírásáról, tervezetről nem szól.

III. Ajánlkozás „a nagyági bányaterület petrográfiái, geológiai és bányászati leírására.”

IV. Ajánlkozás „a Mátra feletti harmadkori képződmények leírására, különös tekintettel a bennök előforduló barnaszén-telepek bányászati viszonyaira.”

V. Ajánlkozás „Selmecz vidékének geológiai, petrográfiái és bányászati leírására.

Az I. és II. számú ajánlatok oly határozatlanok, hogy a bizottság azokat, ez alapon, egészen mellőzendőknek tartja.

A IV. számú ajánlat tárgya, a Mátra feletti harmadkori képződmények leírása különös tekintettel a bennök előforduló barnaszén-telepekre, érdekes és fontos; s amint az ajánlattevő tervezetéből kitetszik, feladatát helyesen fogta fel s hihetőleg szakszerűen is oldaná meg. A bizottságnak azonban tudomása van, hogy Hantken Miksa úr a földművelés, ipar és kereskedelmi miniszterium részéről meg van bízva Magyarország összes széntelepeinek földtani feldolgozásával, mely munka maholnap elhagyja a sajtót. Ily körülmények között a bizottság ez ajánlatot jelenleg nem tartja olyannak, mely a megbízásra már most alkalmas volna; legfeljebb csak akkor vehetné számba, ha Hantken úr művének megjelentével kitűnnék, hogy ez a terület benne hiányosan, nem eléggé kimerítően van kidolgozva, vagy talán éppen nincs felvéve.

Az V. számú ajánlat, Selmecz vidékének geológiai és bányászati leírására vállalkozva, hazánk egyik világhírű bányaterületét öleli fel, és pedig, mint a tervezetből kitetszik, egészen a tudomány jelen színvonalán. Bár mennyire óhajtaná is azonban a bizottság, hogy hazánk e nevezetes bányaterülete oly szakavatott tollal irt monographiában lenne az irodalomban megörökítve mint az ajánlattevő tervezete azt sejtetni engedé, ez idő szerint nem javasolhatja e tekintetben a megbízást. Nem pedig azért, mert a bizottságnak tudomása van arról, hogy a selmeczi akademia több tanára a jövő évre tervezett II. József altárna megnyitására kiadandó „Selmecz monographiájá”-ban e bányaterületet petrográfiái, geológiai és bányászati szempontból fel fogja dolgozni. Mielőtt tehát a különben minden tekintetben érdemes és kiváló ajánlat tevője munkájának kivitelével megbízhatnék, bevárandónak tartja az említett selmeczi monographia megjelenését, hogy tudomást szerezzen, kell e még e tekintetben valamit, mit és mennyit tenni.

A III. számú ajánlat, midőn Nagyág bányaterületét választja tanulmánya tárgyául,

oly térre lép, mely egy részt mint a tellur-
érczek egyedüli leihelye, nemcsak hazánk-
ban, de egész Európában közfigyelem tárgya,
másképp pedig sok, még eddig fel nem
derített dolognak kulcsát rejti magában.
Érdekesebb bányaterületet valóban keresve
is alig találunk hazánkban. Minden esetre
örvendenünk kell, hogy akadt vállalkozó, ki
magát e munka végrehajtására elhatározta.
Ha az ajánlattevő kitűzött feladatát terve-
zetéhez hűen sikerrel oldja meg, műve nagy
nyereség lesz tudományos irodalmunkra.
Ezek alapján a bizottság a III. számú aján-
lattevőjét, Inkey Béla urat, a geológiai
társulat első titkárát, munkájának kivételé-
vel megbízandónak tartja s neki majdnem az
egész 1200 frtnyi összeg kiadását javasolja.

A választmány a bizottság ajánlatát elfo-
gadja s Inkey Béla urat munkájának
kivételével megbizzza.

Titkár jelenti, hogy Bene Rudolf úr
által összeállított 74 tudományos egyesület-
nek küldettek meg a társulatnak az ország-
os segélyből megjelent kiadványai azon
kérelemmel, hogy lépjenek társulatunkkal
csereviszonyba. Ezek közül eddig tizenegy
nyilatkozott a csere elfogadására s kiadvá-
nyaik egy részét meg is küldték. Ezek a
következők: Dresd. naturforsch. Gesellsch.
„Isis“; Senkenbergische naturforsch. Ge-
sellsch. Frankfurt a. M.; Société de geogra-
phie, Geneve; Kön. Gesellsch. der Wis-
senschaften, Göttingen; Verein für Erd-
kunde, Halle; Verein von Freunden der
Erdkunde. Leipzig; Soc. geolog. de Bel-
gique, Liege; Soc. d'acclimatation, Paris;
Societa adriatica di scienza naturali, Triest;
kön. Württembergische Eberhardt-Carl-Uni-
versität, Tübingen; Naturforschende Gesell-
schaft, Chur. Örvedetes tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy Szinnyey „Magyar-
ország matematikai és természettudományi
bibliographia“-jából eddig 17 iv jelent meg.
Tudomásul van.

Titkár felszólítja a választmányt, hogy
az alapszabályok értelmében küldjön ki egy
bizottságot a pénztár megvizsgálására. A
választmány a pénztár megvizsgálására Dapsy
László, Lengyel Béla és Ghyczy Géza úra-
kat kéri fel.

Egy tagtársunk „Szóllőszeti műszótár“-át
a választmány által kijelölt szakértő bírálata
és megjegyzései szerint igazítván ki, újlag
beküldi társulatunknak. A munka bírálat
végétt szakértőknek adatik ki vélemény-
adásra.

Dr. Roth Samu jelentést tesz a porácsi
barlangban tett kutatásairól, előadván, hogy
kutatásait már eddig is szép siker koro-
názza; a mennyiben egy egészen ép ham-
vedren kívül számos fossil csontot talált,
melyek meghatározásra várnak. E végből
kéri a társulatot, küldené meg neki a szük-
séges irodalmi eszközöket.

Dr. Kreuner abban a véleményben van,
hogy a meghatározás rajzok után kétes, s
legbiztosabban csak összehasonlítás által,
a muzeumban vihető ki. Az irodalmi munkák
közül azonban a Cuvier munkáját rövid
időre szívesen kikölcsonzi a muzeum ásvány-
tani könyvtárából. A választmány osztózik
Kreuner véleményében s egyuttal ajánlatát
köszönettel fogadja.

Dr. Ulbricht Richárd magyar-óvári ta-
nár úr, ki a társulat részéről a borelemzés
módszereinek kritikai tanulmányozásával
van megbízva, elsőbbségi jogainak megvé-
dése végett egy lepecsételt csomagot küld
be azon kérelemmel, hogy az mindaddig a
társulat levéltárában őriztessék, míg a leté-
ményező a felbontásra engedelmet nem
ad, vagy a csomagot vissza nem követeli.
Elfogadjatik.

A könyvkiadó vállalat III. ciklusának
a mai napig 1400 aláírója van, minélfogva,
minthogy aláírások még folyvást érkeznek,
e ciklus kiadványait 2000 példányban fog
kelleni nyomtatni. Örvedetes tudomásul
szolgál.

A könyvtárba a mult választmányi ülés
óta következő ajándékok érkeztek: Beiträge
zur Geschichte der Preise ungarischer Lan-
desprodukte im neunzehnten Jahrhundert
nach den Notirungen des Pester Marktes,
1873. Dapsy László ajándéka; Lederer
Ábrahám: A szoktatás módszere; szerző
ajándéka. Köszönettel vétetnek.

Titkár elszomorodással jelenti, hogy a
mult választmányi ülés óta negyven hunytak
el tagtársaink közül, név szerint: Komjáthy
György, tanár Budapecsten; Lidy Nándor,
tanár Aradon; Rubint Károly, gyógyszer-
ész S.-Tarjánban; Dr. Welkow Sándor,
tanár Zágrábban. Szomorú tudomásul szolgál.

Kiléptek s részben kitöröltettek tizen-
egyen. Tudomásul van.

Az új tagokul ajánlottak nevei felol-
vastattak s mindannyian, számra 53-an, meg-
választattak; velők a rendes tagok létszáma,
a veszteségeket leszámítva 4961-re emelke-
dett, kik között 60 hölgly van.

LEVÉLSZEKRÉNY.

(19.) RECLUS LEVELE TÁRSULATUNKHOZ. — Társulatunk elnöke és titkára május hó 15-én levelet intéztek Reclus úrnak, kérve beleegyezését a „Terre“ magyarra fordításához. Válasza — Vevey, 1878 május 21 kelettel — így hangzik:

Uraim!

Igen meg vagyok tisztelve hozzám intézett propositiojok által a „Terre“ című munkám magyarra fordítására nézve; azonban tudósítom kiadóimat az Önök kitüntető ajánlatáról. Részemről, én a legszívesebben beleegyezem.

Csak egyet kérnék. Ohajtván, hogy hibák elterjesztésében ne legyek részes, kérem Önöket, hozzanak érintkezésbe a magyar fordítóval. Közölni fogok vele több rendbeli módosításokat és javításokat, melyeket szükségesnek tartok; így a magyar kiadás — nem mondom, hogy a legjobb — de a legkevésbé hiányos lesz az eddig megjelentek között.

Fogadják Uraim stb.

(20.) Következő sorokat vettük: A szerbtövís igen kellemetlen jelenség már csak az által is, hogy a legelőt tönkre teszi, s így kiirtása igen kívánatos. Szerintem ezen kiirtás könnyen eszközölhető az által, ha virágzása előtt lekaszáltatik. Ezen növény ugyanis nem évelő s mindig csak magból nő, s ha ennek képződése megátoltatik, a növénynek ki kell veszni. Engem erre a gondolatra azon tény vezetett, hogy kertekben, réteken, melyek hamarabb kaszáltatnak, nevezetesen ezen növények virágzási ideje előtt, ez előfordulni nem szokott.

Úgy hiszem, e figyelmeztetésem folytán találkozand egy-egy szőlőbíró vagy községi előljáró, ki egy-egy községet rábir ezen kísérlet megtételére, s hogy a netaláni eredményt az olvasó közönséggel tudatni fogja. Az eredmény természetesen annál biztosabb volna, a mennél nagyobb területen vitetnék a kísérlet keresztül. P. F.

(21.) Következő sorok közlésére kéretünk fel: A magyar orvosok és természetvizsgálók állandó központi választmányának és a XX-ik nagygyűlés tisztviselőinek f. évi május hó 16-án tartott ülésében hozott határozata alapján, alulírottak tisztelettel értesítik a szakférjakat és a mivel közönséget, hogy a közegészséget fenyegető veszély

miatt, miután az ország délkeleti határán már is felmerült járvány az orvosok legnagyobb részét működési helyéhez köti, másrészt pedig több jeles természetvizsgálónak a Párisban épen augusztus hó végén tartandó tudományos nemzetközi congressusokban való részvéte következtében a magyar orvosok és természetvizsgálók f. évre előkészített XX-ik vándorgyűlése, más alkalmasabb időben fog annál inkább megtartatni, mivel a múlt évi márczius hó 10-én hozott elhalasztási határozatnak indokai még jelenleg sem változtak meg.

DR. KOVÁCS JÓZSEF, a XX-ik nagygyűlés elnöke. — DR. SAY MÓR, a XX-ik nagygyűlés titkára. — DR. NENDTIVICH KÁROLY, az áll. kp. választmány elnöke. — DR. GERLÓCZY GYULA, az áll. kp. választmány jegyzője.

22.) T. B. úrnak Sz.-én. Viszonyainkhoz képest a legjobb könyv: „Anleitung zur rationellen Tabakkultur, mit besonderer Berücksichtigung der Verhältnisse in Ungarn, Siebenbürgen und Galizien, von Johann Mandis, k. k. Finanzrath, mit 13 lith. Tafeln, Wien 1866. Verlag der Cent. Direct. d. k. k. Fabriken und Einlös-Aemter.“ Magyarban, ugyanennek kivonatszerű fordítása: „Okszerű dohánykezelés és termesztés kézikönyve. Mandis János. 1870. Vác. A hollandi módú dohánykezelést kimerítően tárgyalja a függelékben: Der Tabakbau von A. von Babo und F. Hoffacker, mit 76 Abbildungen auf 14 Tafeln. Thae-Bibliothek, Berlin, Wiegand, Hempel & Tarcy. 1 frt. 50 kr.; e könyv az 1852-ikinek újabb egészen változatlan kiadása 1874-és 75-ben. Mind megrendelhető bármely budapesti könyvkereskedőnél. K. T.

(23.) W. J. úrnak B.-en. Névtelen levelekre nem szoktunk válaszolni. Tessék magát megnevezni. SZERK.

(24.) H. I. úrnak K.-en. A kérdéses növények rendszertani helyzetére nézve következőket válaszolhatjuk: 1. *Browallia*, Lin. rend: Labiatiiflorae, család: Scrofularineae, alcsalád: Salpiglossideae.

2. *Godetia*, Spach. rend: Calyciflorae, család: Onagrarieae.

3. *Liatrix*, Schreb. rend: Compositae, család: Synanthereae.

4. *Maximoviczia*, Rupr. rend: Polycarpicae, család: Magnoliaceae, alcsalád: Schizandraceae (németyeknél család).

5. *Romneya*, rend: Columniferae, család: Papaveraceae. K. Gy.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1878 MÁJUS HÓBAN.

A.

Légnyomás milliméterben				Hőmérséklet C fokban				Páramomás milliméterben				Nedvesség százalékokban				Csapadék milliméterben
reggel	d. u.	este	közép	reggel	d. u.	este	közép	reggel	d. u.	este	közép	reggel	d. u.	este	közép	
744.7	743.2	742.5	743.5	12.8	18.5	15.0	15.4	8.8	9.7	10.8	9.8	81	61	85	76	☉ 4.1
742.0	741.8	742.6	742.1	12.4	19.2	16.4	16.0	10.0	9.0	10.3	9.8	94	55	74	74	—
744.6	745.1	747.8	745.8	15.8	20.0	14.7	16.8	10.7	7.9	8.9	9.2	80	45	72	66	—
750.5	750.4	750.3	750.4	12.7	18.9	13.8	15.1	5.4	4.9	6.3	5.5	49	30	54	44	—
751.1	749.5	748.5	749.7	11.6	20.6	16.3	16.2	7.0	8.6	7.7	7.8	69	47	56	57	—
747.6	745.7	744.4	745.9	13.4	21.6	18.2	17.7	9.1	8.7	9.3	9.0	80	45	60	62	—
742.9	740.5	740.2	741.2	15.2	24.7	18.4	19.4	8.9	6.6	7.9	7.8	69	29	50	49	—
738.6	737.2	738.2	738.0	16.4	21.0	16.4	17.9	9.1	8.6	10.6	9.4	66	47	76	63	☉ 1.1
739.2	741.1	746.0	742.1	12.9	13.3	8.1	11.4	8.9	7.4	5.8	7.4	81	65	72	73	☉ 1.1
749.0	749.1	749.5	749.2	10.2	14.7	9.3	11.4	5.2	4.8	4.1	4.7	56	39	46	47	—
749.8	748.8	748.3	749.0	9.6	16.6	11.0	12.4	6.0	6.9	2.6	5.2	67	50	27	48	—
748.7	747.7	746.9	747.8	10.6	16.2	13.7	13.5	6.6	5.9	3.7	5.4	70	43	31	58	—
745.1	744.2	744.2	744.5	9.6	16.8	13.7	13.4	5.7	7.1	8.9	7.2	64	50	77	64	☉ 2.0
746.3	747.1	747.9	747.1	12.4	19.0	15.9	15.8	9.5	10.0	10.2	9.9	89	61	76	75	—
749.6	749.8	750.0	749.8	11.1	22.2	15.5	16.3	9.5	8.3	8.3	8.7	96	42	63	67	☉ 0.5
750.7	750.4	751.4	750.8	17.0	24.3	16.2	19.2	8.7	8.8	7.7	8.4	61	39	56	52	—
753.8	754.1	754.1	754.0	15.9	25.1	19.8	20.3	8.9	8.4	8.0	8.4	65	36	47	49	—
754.6	753.3	752.3	753.4	19.0	26.2	19.2	21.5	9.6	10.0	10.1	9.9	58	40	61	53	—
751.5	748.7	748.2	749.5	20.9	28.8	23.5	24.4	11.7	10.8	10.9	11.1	65	37	51	51	☉ ☉ 2.3
749.3	748.2	746.2	747.9	16.6	21.6	18.4	18.9	9.5	8.5	9.6	9.2	68	44	61	58	—
744.6	743.3	744.3	744.1	17.4	15.9	11.9	15.1	11.4	9.9	8.6	10.0	77	74	84	78	☉ 8.8
745.4	747.3	748.4	747.0	10.6	16.1	12.6	13.1	6.5	4.9	5.9	5.8	69	36	55	53	—
749.4	748.4	746.6	748.1	13.3	19.4	14.3	15.7	6.9	4.5	7.1	6.2	61	27	58	49	—
743.4	742.7	742.7	742.9	13.4	22.0	17.0	17.5	9.7	9.2	10.1	9.7	86	47	70	68	—
742.5	740.5	740.2	741.1	18.3	25.0	21.5	21.6	10.7	9.4	11.4	10.5	68	39	60	56	—
741.6	744.1	746.7	744.1	12.2	15.0	12.1	13.1	8.8	8.9	7.4	8.4	84	70	71	75	☉ ☉ 4.3
751.3	751.8	751.9	751.7	13.6	19.6	13.0	15.4	7.2	5.3	7.5	6.7	62	31	67	53	—
751.6	747.8	744.6	748.0	15.0	24.4	20.3	19.9	8.4	8.3	12.1	9.6	66	36	68	57	—
744.4	743.9	746.8	745.0	20.4	24.7	13.3	19.5	12.0	6.2	7.5	8.6	67	27	66	53	—
748.8	749.3	749.4	749.2	15.2	19.3	14.6	16.4	6.0	6.2	7.6	6.6	47	38	61	49	—
749.2	747.9	746.3	747.8	17.0	23.4	16.5	19.0	9.5	7.0	8.4	8.3	66	33	60	53	—
747.2	746.5	746.7	746.8	14.3	20.4	15.5	16.7	8.6	7.8	8.2	8.2	70	44	62	59	—

A hőmérséklet valódi közepe: + 16.3 C°. — A légnyomás maximuma: 754.6 milliméter, 18-ikán reggel 7 órakor. — A légnyomás minimuma: 737.2 milliméter, 8-án d. u. 2 órakor. — A hőmérséklet maximuma: + 28.8 C°. 19-ikén d. u. 2 órakor. — A hőmérséklet minimuma: + 8.1 C°. 9-én este 9 ór. — A nedvesség minimuma: 27%, 11-ikén este 9 ór. és 29-én d. u. 2 ór. — A napok száma, melyeken csapadék esett: 8. — A csapadékok összege 23 millim. — Elpárolgás: 107.9 millim.

Jelek magyarázata: ☉ ☉, hó ❄, villámlás ⚡, égi háború ☄, jégeső ▲, dara ▼, ónos hó ☁. harmatvíz ☁ jellel jelöltetik. — ny = nyoma.

METEOROLOGIAI ÉS FÖLDDELEJESSÉGI FÖLJEGYZÉSEK A M. K. KÖZPONTI INTÉZETEN, BUDAPESTEN, 1878 MÁJUS HÓBAN.

B.

Nap	Szélirány és szélerő			Felhőzet				Ozon		Delejes elhajlás				Delejes intensitas (N)			
	7h	9h	10h	7h	9h	10h	közép	éj-jel.	nap-pal	8h	10h	2h	9h	8h	10h	2h	9h
	reggel	d. u.	este	reggel	d. u.	este				reggel	d. e.	d. u.	este	reggel	d. e.	d. u.	este
1	—	E ¹	W ¹	9	10	10	9.7	0	0	8 ^o 56.5	8 ^o 59.0	9 ^o 9.4	9 ^o 0.7	58.9	56.6	59.6	59.1
2	W ¹	W ¹	N ²	7	3	2	4.0	0	6	58.4	57.8	4.9	8 ^o 59.7	55.9	56.8	56.4	57.1
3	N ¹	NE ²	N ¹	9	5	0	4.7	0	5	56.2	58.4	7.0	9 ^o 0.5	57.0	55.7	59.2	59.1
4	N ²	E ¹	—	0	0	0	0.0	0	0	57.9	9 ^o 0.1	7.1	0.4	58.1	56.1	59.2	58.3
5	E ¹	SW ²	SW ²	1	5	1	2.3	2	4	58.4	8 ^o 59.0	7.1	0.4	57.9	57.1	56.1	57.1
6	SE ¹	E ²	—	8	8	1	5.7	0	1	57.1	58.1	3.5	0.7	56.6	56.8	57.9	60.2
6	E ¹	W ³	W ¹	0	1	0	0.3	0	2	57.3	9 ^o 0.1	4.9	0.1	56.8	56.2	59.1	60.1
8	S ¹	W ³	W ¹	10	7	10	9.0	3	2	56.1	8 ^o 59.6	4.2	0.4	59.7	60.5	55.9	57.1
9	W ³	NW ³	N ²	10	10	10	10.0	10	6	58.0	9 ^o 0.2	4.1	0.3	57.3	59.2	59.4	58.3
10	—	E ²	W ¹	3	3	0	2.0	5	2	58.2	0.5	5.1	1.2	60.1	57.6	60.0	60.1
11	E ¹	SE ²	W ¹	10	6	1	5.7	3	1	56.7	0.2	4.8	0.6	57.9	58.5	59.8	59.3
12	E ²	E ²	E ²	10	6	10	8.7	0	0	57.4	8 ^o 59.7	3.2	0.8	58.0	58.5	56.9	60.1
13	N ¹	NE ²	—	10	7	10	9.0	0	0	57.8	9 ^o 1.9	4.8	0.8	57.5	57.4	59.4	58.3
14	NE ¹	N ¹	—	10	7	3	6.6	0	2	56.2	0.7	4.2	8 ^o 58.8	58.8	54.4	56.3	61.1
15	E ¹	SW ¹	W ¹	10 ⁼⁼²	3	0	4.3	0	1	55.8	0.2	3.5	58.3	49.2	46.7	52.6	52.3
16	—	SW ¹	S ¹	1	1	1	1.0	0	0	56.5	8 ^o 59.3	4.0	59.0	52.6	51.6	58.1	55.1
17	W ¹	W ²	—	6	2	0	2.7	0	4	56.7	58.9	4.1	9 ^o 0.0	52.9	56.3	54.6	56.7
18	E ¹	SE ²	W ¹	1	4	0	1.7	0	1	56.2	59.1	4.2	0.6	51.0	52.3	58.8	57.3
19	—	SW ²	W ⁴	1	1	10	4.0	0	2	58.3	59.5	4.9	0.0	53.0	52.8	56.3	57.1
20	W ³	NW ²	—	10	5	10	8.3	10	3	55.7	58.0	3.9	0.3	55.4	54.2	55.3	56.3
21	S ¹	N ¹	NW ³	10	10	9	9.7	4	6	57.1	57.9	3.6	0.4	53.3	52.5	55.8	58.3
22	W ³	NW ³	W ¹	10	7	3	6.7	10	8	57.2	9 ^o 0.3	4.7	8 ^o 59.9	55.6	54.8	57.9	57.1
23	W ²	SW ²	W ¹	1	1	0	0.7	9	5	56.2	8 ^o 58.1	6.8	59.3	57.8	58.4	57.4	58.3
24	S ¹	S ²	S ¹	10	10	3	7.7	7	6	57.7	59.7	4.6	9 ^o 0.1	56.7	54.8	55.6	57.3
25	S ¹	SE ³	S ¹	4	6	10	6.7	8	4	57.2	58.9	4.2	0.5	54.0	55.1	56.4	57.3
26	NW ²	W ³	NW ³	8	10	0	6.0	10	9	57.5	59.5	3.2	8 ^o 59.3	54.9	56.8	59.1	58.3
27	W ²	NW ¹	W ¹	0	1	1	0.7	9	1	57.2	58.7	3.2	59.9	57.9	57.3	58.8	58.1
28	NE ¹	S ²	—	1	8	10	6.3	0	1	58.0	59.9	5.1	9 ^o 0.8	55.4	57.2	57.0	56.3
29	W ³	W ⁶	W ³	3	3	6	4.0	5	1	56.7	59.3	5.2	0.7	55.5	53.8	55.7	57.3
30	W ³	W ³	W ¹	0	5	0	1.7	5	3	57.8	9 ^o 1.6	5.5	8 ^o 59.2	55.1	55.3	56.5	60.2
31	E ¹	SW ¹	SW ¹	0	4	2	2.0	0	0	57.9	1.1	5.2	9 ^o 0.0	58.4	55.8	58.2	59.1
Közép	—	—	—	56	5.1	4.0	4.9	3.2	2.8	—	—	—	—	—	—	—	—

A szélirányok eloszlása : N. NE. E. SE. S. SW. W. NW. — Közép szélerősség : 1.9. százalékokban : 10. 5. 16. 5. 11. 8. 37. 8.

A szélirányok jelölési módja ugyanaz, melyet Angolországban használnak, ú. m. *észak* = *N* (north), *dél* = (south), *kelet* = *E* (east), *nyugat* = *W* (west).

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.